

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

CLEVELAND, O., SATURDAY MORNING, OCTOBER 4, 1941

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

LETO XLIV. — VOL. XLIV.

KONCEM TEDNA

Izjava hrvatskega bana v Kanadi

"The Montreal Daily Star" prinaša sledeči članek:

RENAL Link-Belt Co. bo v kratkem dovršil nov top, ki bodo uporabljali za streljajo na letala. Ako se bo top obdel, bo to prvi enak top na svetu. Pognal bo kroglo več kot 36,000 čevljev. In to nekaj pomeni, ker danes še nobena država bombnika, ki mogel leteti višje kot v tej

KONGRES se pripravlja na veliko debato proti namerniškega urada vlade, da bi občavljeno investicije zavarovali družbi.

DRŽAVNICA Zed. držav bo sledila zgodlu Anglije in nekaj poročala, če bo potopila nemško podmornico. Nama, da bodo Nemci v tem, kaj se je zgodilo s pod-

ITANIA In njene zaveznicne skupinajo, da nujno potrebujejo 50,000 ameriških trukov ter v Bližnjem in Srednjem vzhodu. Vlada Zed. držav poslala v kratkem poslati 10,000 trukov na Kitajsko, kjer jih je 3,000.

Vprašanje, če je Amerika v vojni ali ne, je odgovoril. Amerika je v vojni in z mornarico. Če poslala armado izven de-

pa vse odvisno od tega, Rusi vzdržali. Predsednik Roosevelt je mnenja, da če Rusi dolgo vzdržali, bo armada izkravala na poljanah in nacijska vlada padla. Ako bo pa padla, bo najbrže poslana ameriška ekspedicija čez Atlantik preden je leta. Roosevelt je preden zmago. Prva ameriška bo šla najbrže v armada bodo takrat Angleži

Njene zaveznice so v določen preprečili trdnost preprečili. Prva ameriška premiče v armada bodo takrat Angleži

Rusi so v določen preprečili trdnost preprečili. Prva ameriška premiče v armada bodo takrat Angleži

Obstaja možnost, je odgovoril. "Vendor mi nič dokončno ni znano. Umevno je, da bi zelo rad videl, da bi prišel sem."

Potem smo bana Hrvatske vprašali, če je res, da bodo on in člani njegovega odposlanstva ostali kot del jugoslovanske vlade v Kanadi.

"Ne," je odgovoril, "vlada je v Londonu; tam je tudi kralj. Mi smo tu samo začasno in ko bodo naše funkcije končane, se bomo vrnili v London. Pojdini ministri bodo po vrtnitvi v London morda zopet prišli v Kanado. Vendor to še ni gotovo. Mi imamo dolžnosti, ki sta nam jih povrila kralj in vlada. Mi smo odposlanstvo in ne vlada.

"Ali ste gotovi v zmago zaveznikov?"

"Bil bi najsrcenejši človek, če bi bil ves svet tako gotov v končno zmago zaveznikov kakor sem jaz in člani našega odposlanstva. Verjamemo ne samo radi moči in sil britanskega imperija, temveč tudi zato, ker verjamemo v Britanijo in njeno borbo za pravičnost in svobodo. Ta borba se ne bojuje samo zaradi nacijev, temveč za pravice podenicev v teh narodih. Britanija od nekdaj teži za osvoboditvijo vsega človeštva. Britanija se je vedno borila za demokratsko obliko vladanja. Britanija pomeni svobodo, pravičnost, demokratisko vladanje, narodno svobodo in individualne pravice vsega človeštva."

"Ali upate, da bo vaša država znova imela svoje stare meje?"

"Da, mi upamo. In ne samo upamo. Mi to tudi pričakujemo, ker smo se borili z Nemčijo.

Omenili smo boje v Rusiji. Ban je dejal:

KAJ VSE MORA AVTOMOBILIST VEDETI

Policijski načelnik Geo. J. Matowitz apelira na voznike avtov, naj se seznanijo z novimi prometnimi postavami, ker so zelo važne. Zato pa skuša od časa do časa te postave tolmačiti potom časopisja.

Danes razlagla Mr. Matowitz, kaj mora voznik storiti, kadar zasihi na cesti zvonec ambulančnega voza ali sireno požarne motorki. Voznik mora storiti naslednje tri stvari v takem slučaju:

1. Umakniti se mora takoj, da ima ambulančni voz ali požarna motorka prosto pot.

2. Zavoziti mora takoj in kolikor mogoče bližu robnika ob cestnosti in v sporazumu z postavo,

"Hitler je napravil večjo napako kakor Napoleon."

Dr. Ivan Šubašić, ban Hrvatske in vodja jugoslovanskega odposlanstva je danes izjavil, da obstaja možnost, da kralj Peter II. pride v Kanado. Obiskali smo ga v hotelu Windsor in tu nam je bivši minister dejal, da želi,

"da bi bil ves svet tako gotov v zmago zaveznikov kakor je on." O cilju odposlanstva g. bana ni mogel govoriti "razen, da je v interesu skupne stvari." Ban upa, da bo kmalu odšel v Ottawo, da uradno obišče guvernerja Kanade. Vse odposlanstvo se namenava vrtniti v Anglijo in sodeč po tem ne bo v Kanadi formirana jugoslovanska vlada, niti del nje.

Prvo vprašanje, ki smo ga postavili g. Šubašiću je bilo:

"Ali bo kralj Peter prišel sem?"

"Obstaja možnost," je odgovoril. "Vendor mi nič dokončno ni znano. Umevno je, da bi zelo rad videl, da bi prišel sem."

Potem smo bana Hrvatske vprašali, če je res, da bodo on in člani njegovega odposlanstva ostali kot del jugoslovanske vlade v Kanadi.

"Ne," je odgovoril, "vlada je v Londonu; tam je tudi kralj. Mi smo tu samo začasno in ko bodo naše funkcije končane, se bomo vrnili v London. Pojdini ministri bodo po vrtnitvi v London morda zopet prišli v Kanado. Vendor to še ni gotovo. Mi imamo dolžnosti, ki sta nam jih povrila kralj in vlada. Mi smo odposlanstvo in ne vlada.

"Ali ste gotovi v zmago zaveznikov?"

"Bil bi najsrcenejši človek, če bi bil ves svet tako gotov v končno zmago zaveznikov kakor sem jaz in člani našega odposlanstva. Verjamemo ne samo radi moči in sil britanskega imperija, temveč tudi zato, ker verjamemo v Britanijo in njeno borbo za pravičnost in svobodo. Ta borba se ne bojuje samo zaradi nacijev, temveč za pravice podenicev v teh narodih. Britanija od nekdaj teži za osvoboditvijo vsega človeštva. Britanija se je vedno borila za demokratsko obliko vladanja. Britanija pomeni svobodo, pravičnost, demokratisko vladanje, narodno svobodo in individualne pravice vsega človeštva."

"Ali upate, da bo vaša država znova imela svoje stare meje?"

"Da, mi upamo. In ne samo upamo. Mi to tudi pričakujemo, ker smo se borili z Nemčijo.

Omenili smo boje v Rusiji. Ban je dejal:

"Nocoj pa na ples!"

Društvo Kristusa Kralja št. 226 KSKJ vabi nocoj na ples v avditorij SND na St. Clair Ave.

Igral bo Lou Trebarjev orkester.

Ples bo od 8:30 zvečer do ene

zjutraj. Vsespolna fina postrežba zajamčena.

Suhški agent umrl

Včeraj je umrl v sv. Luka bolnišnici dr. John S. Rutledge,

ki je bil poznan v prohibicijskih

časih, kot neizprosen preganjal

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznačalih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.

Za Evropo, celo leto \$7.00.
Posamezna številka, 30

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year
U. S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months
Cleveland and Euclid, by carrier \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months
European subscription, \$7.00 per year
Single copies, 30

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1873.

83 No. 232 Sat., Oct. 4, 1941

Ali bodo zopet Slovenci žgavni dar?

Ko so zaveznički plačevali Italiji po prvi svetovni vojni njeni pomoči, kolikor jo je pač bilo, so bili Slovenci tisti, ki so plačali s svojo zemljo in s svojo svobodo dolg zavezničkih. Lloyd George in Clemenceau sta se pač malo brigala, če sta prezela Sloveniji srčno žilo, ko sta jo presekala na dvoje in ji vzela najlepše in najbogatejše kraje: Idrijo, Postojno, Gorico, Trst, Reko in s tem krajji klen del slovenskega naroda. Anglija in Francija sta plačali Italiji svoj dolg na račun drugih, sami pa sta pograbili nemške kolonije.

S slovensko zemljo ni Italija pridobila nič, a Slovenci so izgubili veliko. Italija bi bila gotovo rajš vzela kako afriško kolonijo, s katero bi si bila vsaj nekaj pridobila, toda potem bi pa Anglija in Francija ne dobili toliko. To je bil tudi največ vzrok, da je v tej vojni Mussolini vrgel Italijo Hitlerju v naročje, upajoč, da bo Hitler zmagal in dal Italiji za svojo pomoč več, kot so ji dali zaveznički po zadnji vojni.

Faktično Italija ne pomaga Hitlerju dosti, vendar pa dovolj, da mora ravno radi nje držati Anglija bojno mornarico in bojna letala v Sredozemskem morju. To bojno silo bi Anglija zelo potrebovala drugie.

Zato pa prihajajo zadnje čase v javnost vesti, da skuša Anglija izvabiti Italijo od Hitlerja. In te vesti najbrže niso brez podlage. Možno je tudi, da posreduje pri tem Roosevelt. Ta je bil poslat pred nekaj tedni svojega osebnega oddolana, Myron Taylorja, k papežu v Rim. Sicer javnosti ni znano, po kaj je šel Taylor v Rim, toda ne verjamemo, da bi nesel papežu samo Rooseveltove pozdrave. Zlasti je pri tem značilno to, da je šel Taylor od papeža naravnost v Anglijo k Churchillu.

Da se nekaj plete, je gotovo. Ni brez vzroka, da niti Roosevelt niti Churchill nista že dolgo izrekla nobene žal besede čez Italijo. Razume se, da bi tudi mi želeli, da bi Italija odstopila od Nemčije, ker bi prišel s tem hitrejši pogin Hitlerja. Vendar je pa nekaj, kar nam kot Slovencem dela velike skrbi in to je: kaj bo Anglija obljubila Italiji, ako pusti Hitlerja? Ali bodo zopet Slovenci žgavni dar, da se bo ž njimi plačalo Italiji prijateljstvo?

Vzrok imamo, da se tega bojimo, ker eno tako izkušnjo imamo že za seboj. Zato je zdaj naloga jugoslovanskih in predvsem slovenskih državnikov, da tako namero preprečijo o pravem času. Ne samo, da Slovenci ne smemo izgubiti po tej vojni nobenega koščka zemlje več, ampak moramo celo dobiti nazaj, kar nam je bilo tako krivčno vzeto. Dovolj je druge zemlje, s katero Anglija lahko kupi Italijo, kulturni slovenski narod naj pa dobi svoje nazaj. To zahtevamo kot zaveznički demokraciji, to zahtevamo na temeljih človečanskih pravic in na podlagi Rooseveltovih principov, da si vsak narod sam izbira svoje vlade.

Da se ne pozabi...

Poslanec Luzzatti je svoj predlog utemeljeval s temile besedami:

"Kar se tiče Nemcev (v južnem Tirolu), smo zapisali, da nas je obramba naše lastne dežele nagnala do tega, da jih vključimo v naše kraljestvo. Zato sta italijanska vlada in parlament obvezana s svojo častjo dati tem Nemcem avtonomijo, ker so bili priključeni k nam samo radi potrebne obrambe naših mej. Z izjemo same v tem, kar se tiče vojaške varnosti, se morajo čutiti svobodne v izvrševanju svoje kulture in vere, kot tudi njih ekonomskega življenja."

Kar smo zapisali glede Nemcev, ki so bili priključeni k našemu kraljestvu, izjavljamo enako glede Slovanov, ki so bili iz istega vzroka priključeni k Italiji.

Dejstvo je, da smo imeli že izkušnje s tujimi elementi, ki žive v naših mejah. Še nikdar nisem slišal, da bi se zeleni priključili Francozi, ki žive v Val D'Aosta, nazaj k svoji domovini. In kar se tiče Slovanov, ki so živeli že tako dolgo med nami, so uživali vedno mirno življenje z nami, kakor ga bodo živeli odslej njihovi bratje."

Očigled namere Italije napram narodnim manjšinam, je zanimiv naslednji odstavek iz uradnega zapisnika, ki ga je govoril poslanec De Nava:

"Nihče ne more dvomiti, da bo Italija garantirala novim slovanskim državljanom svobodo jezika, kulture in spoznavanja do njih narodnih običajev."

Prav je imel minister zunanjih zadev, ko je izjavil, da smo obvezani storiti z oziroma na naš čas in z ozirom na našo politično preudarnost. Toda upoštevanje narodnih manjšin, kot jo zahtevajo poslanci Lazzari, Riboldi, Alessandri in drugi, je legalno določeno že v pogodbah s Slovenci.

Primoran sem opozoriti poslanca Lazzaria na fakt, da garancije v korist Italijanom v Dalmaciji niso posledica nobene take pogodbe; pač pa so garantirane glasom pakta, sklenjenega v Parizu 10. septembra 1919.

Glasom tega pakta se je zavezalo kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev, da protežeta svoje manjšine; toda te obligacije ni sprejelo samo napram nam, ampak napram vsem državam in pod garancijo vseh držav. Nobena velika država, ki ima za seboj stoletno zgodovino, se ne bo zavezala s kako pogodbo na kake podobne garancije."

BESEDA IZ NARODA

Bale v operi "Cigan baron"

Pri operni predstavi "Cigan baron," katero poda Glasbena Matica v nedeljo, dne 5. oktobra v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave., bo nastopil poleg solistov, zgora in orkestra tudi balet iz plesne šole Mme. Bianca.

Plesna šola Mme. Bianca je ena najboljših šol v plesni umetnosti, Mme. Bianca je študirala balet na dunajski dvorni operi.

Potem je bila angažirana kot prima balerina v Koelnu ob Reni, kjer je je videl takratni manager Metropolitan opere — Serafino Heart court, COF., Frank Ogrin, Sr. in Frank Ogrin, Jr. — Slovenski dobrodelni klub (Slovenian Welfare club), August Cepon in Mike Opeka, in National Home Choral Society, Joseph Kosir.

Ta organizirana skupina bo sodelovala v tej kampanji po državnem dovoljenju, ki nosi številko 478, za pomoč od vojne tako težko prizadetim v starem kraju. Vsi v ta namen nabranovi se bodo oddali Jugoslovanskemu pomožnemu odboru v Ameriki, katerega glavni odborniki so: Vincent Cainkar, predsednik, Joseph Zalar, tajnik in Leo Jurjevic, blagajnik.

Dosedaj se je izdal oglas na razna društva, v katerem se prosi skupnega sodelovanja. Vsak dar bo s hvaležnostjo sprejet.

Odbor.

Sedaj vodi Mme. Bianca že več let plesno šolo v Clevelandu. Studio se nahaja na 2031 Euclid Ave. Balet iz njene šole je nastopal že pri mnogih opernih predstavah. Glasbena Matica je zelo hvaležna Mme. Bianci, da je naštudirala baletne točke za našo prireditev opere "Cigan baron." V baletu bodo plesale sledeče gospodinje: Katarina Bianca, Charlotte Dick, Betty Anne Sigmund, Jeanie Simmons, Eleanore Beno in Louise Mathews.

Zanimanje za to prireditev je veliko. Celo iz Detroita in Pittsburgha so nam pisali naj jim rezerviramo vstopnice. Kar je že vstopnic jih lahko dobiti v trgovini Mrs. Makovec ali zvezcer pri blagajni. Predstava se začne ob 7:30 p.m. Blagajna se pa odpre ob pol sedmih.

Za pomoč JPO med našimi Vrhničani

Waukegan-North Chicago, Ill. — Nad 3500 rojakov iz Waukegana in North Chicago se bo zbralo skupajk v velikemu zborovanju za Jugoslovansko pomožno akcijo v nedeljo 2. novembra popoldne v Slovenskem narodnem domu 424 Tenth Street. Tega zborovanja se bodo udeležili tudi odborniki Jugoslovanskega pomožnega odbora iz Washingtona, D. C., kakor tudi zastopniki jugoslovanske vlade ter nekateri drugi Jugoslovani, ki so pribežali v Ameriko, kateri bodo na programu.

Da bo to zborovanje zares veliko, se razvidi lahko iz tega, da bo pri tem sodelovalo 14 raznih podpornih in drugih društev in klubov.

Odbor je pa sledič: Anton Kobal, predsednik; Mrs. Jennie Keber, podpredsednica; Joseph Zorč, tajnik; Frank Nagode, blagajnik; Matt Slana, Sr., John Miks in Louis Kosir, nadzorniki. Vsi tajniki društev in klubov pa bodo sodelovali kot pomni odborniki pri tem zborovanju.

Organizacije, oziroma društva

ki se bodo zborovanja udeležili in člani ki jih bodo zastopali so slediči: Sloga, SNPJ. št. 14, Frances Artač in Lovrenc Ogrin; Slovensko samostojno društvo, Frank Nagode, Frank Brence in John Jelovšek; Little Fort Lodge SNPJ., Anton Kerzic; Slovenski Sokol, Louis Kosir in Math Warske; Sv. Jožefa št. 53, KSKJ., John Miks, Joseph Zorec in Joseph Petrovci; Sv. Ana št. 127, Frances Furlan, Louis Count in Frances Drobnič; St. Mary št. 79, KSKJ. Jennie Keber, John Hladnik in An-

mislih volitve, zato so se men-

da tudi naše članice dogovorile, da si izvolijo novo županjo. Naše kandidatinje za ta urad so že

prav pridno na delu in katera bo zmagala pri volitvah, bomo zve-

deli pa v nedeljo zvečer. Zvečer točno ob 7:30 bo nastop viničar-

jev in viničark, katere bosta pripeljala sedanji župan Mr. Kušar in župana Mrs. Trtnik. Oče

Tanko 6128 Glass Ave. Po \$1.00 prispevali: Matija Brajdic 1191 Norwood Rd., Tončka Jevnik 1199 E. 61st St. Anton Glavan 6207 Bonita Ave., Martin Men-

cic 1173 E. 61st St. Anton Glavič 6308 Bonita Ave., Rudolph Znidarsic 1208 Norwood Rd. Mr. L. Gajch 1192 Norwood Rd.

Louis Strnad 1164 Norwood Rd.,

Joseph Ouster 1148 Norwood Rd., Mrs. L. Lenarcic 1144 Nor-

wood Rd., Carl Boic 1136 Nor-

wood Rd. James Šlapnik St. cvet-

ličar, 6102 St. Clair Ave. Anton Urbas 1233 Norwood Rd. An-

ton Vehar 1248 Norwood Rd.

Mihail Šega 1206 Norwood Rd.

Mary German 6721 Bayliss Ave.

Joseph Jerse 6719 Bayliss Ave.

Vincenc Nosan 6819 Bayliss Ave., Ludvik Zajc 1187 E. 61st

St. Matilda Staric 1161 E. 61st

St. Mary Potepan 1175 E. 61st

St. Mary Zupancic 1171 E. 61st

St. Frances Novak 1227 E. 61st

St. Nik Cvekuja 1231 E. 61st St.

Carl Zupancic 6210 Edna Ave.

Louis Peper 6206 Edna Ave.,

Mary Cimperman 1240 E. 61st

St. Katie Gerbec 1234 E. 61st St.

Neimenovan, Johana Ivanšek 1153 E. 63. St. Agnes Schmuck 1249 E. 67th St. Angela Mencin 1173 E. 61. St. New York Dry Cleaning 6120 Glass Ave., Neimenovan, John Zdovec 1161 E. 61st St., Mary Vesel 1175 E. 60. St. Jelca Zamejc 1191 E. 61. St. John Jakomin 1221 E. 60th St. Mr. in Mrs. Forlan 1229 E. 60. St. Anna Sterle 1245 E. 60. St. Frank Brancel 1246 E. 59. St. Frank Bencina E. 60. St. Ciril Maver 1161 E. 60. St. Matija Skrbec 1200 E. 60. St.

Joseph Rausell 1187 E. 60. St., Agnes Jerič, 6011 Bonita Ave., Frank Jerin 1001 66th Place, Joseph Trost 1007 E. 66. Place, Joseph Dolgan 6004 Glass Ave., Frank Laurič, Neimenovan, Mary Schmidth 1201 E. 60. St. James Marinic 1201 E. 60. St. Frank Zakravsek 6108 Glass Ave., John Sefček 1000 E. 67. St. Frank Koren 1192 Norwood Rd. prispeval \$1.50 po \$2.00 prispevali Anton Martincic 1223 E. 66. St. Anna Sterle 1245 E. 66. St. Julia Brezovar 1173 E. 60. St. Anton Mitchell 6207 Bonita Ave., Louis Kolar 1193 E. 60. St. John Simcic 6933 St. Clair Ave., Mary Modic 1210 E. 61. St. Mr. in Mrs. A. Stanonik 6209 Bonita Ave., Frances in Mary Russ 952 E. 70. St. so prispevale \$3.00. Po \$5.00 prispevali: Mr. in Mrs. Frank Cirinski 1174 E. 61. St. John Zavrl 6528 Metta Ave., John Mahne 5920 Prosser Ave., Anton Kosel Jr. 1154 E. 61st St. je prispeval \$10.00, Frank Suhadolnik 1196 Norwood Rd. je prispeval \$3.00.

Vsa imena do tukaj so prispevali kateri so bili prineseni po nabiralkah. Mrs. Stanonik in Mrs. Mencin. Ker se je Mr. Laušček vedno iskal, da je rad, posečal vsakovrstne prireditve, v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju, ga tudi dom ni pozabil ob njegovih kampanjih, direktorji SND so sklenili, in tako se tudi zgodilo prispevali so \$50.00 iz domov blagajne, pa naj kdo reče da ni to Narodni

Tem potom tudi apeliram na vse članice podružnice št. 18 Slovenske ženske zveze, da se govoritev v nedeljo pridomek je že v torek, 7. oktobra, zvezcer. Po seji bomo imeli naš priljubljeni

"Card Party," na katerega so vabljeni tudi vse naši prijatelji. Poskrbljamo pa vsemi dobrotami kot običajno. Prosimo vas, da naj nikar nobena sestra

ne prezre tega vabilna. Pridite!

Josephine Praust

Prispevki za kampanjo "Lausche for Mayor"

23. Ward Cityzens Committee to elect Lausche Mayor, ima za sporočiti par Slovenskih žena katere vselej videli kadar je potreba kaj za narod napraviti tako so se tudi to pot zavzele pravijo da magar če bi morale po eni nogi strencat bi šle, ker za moža kot je Frank Lausche, in to so Mrs. Mary Stanonik in Mrs. Mencin, imeli so uspeh, človek bi premišljeval

Kako da vse to morejo pa pravijo za našega Franceta je to lahko. Mr. in Mrs. Kožel prispevala \$10.00. Po \$5.00 sta prispe

SATAN IN IŠKARIOT

Po nemškem izvirniku K. Mays

"Ne veš —? Moral bi vedeni s svojimi pomočniki! Besedo vam dam, vsako vprašanje, ki mi na njega ne odgovorite, vas stane deset dobro pomerjenih udarcev na goli podplat!

Torej kdo je bil tisti tuje?"

Dolgo me je gledal, kot bi hotel uganiti moje misli, pa dejal:

"Čemu poprašujete po tistem človeku?"

"Zanimam se za njega."

"Lovite me, lovite —! Poznam vas! Kdo ve, kako zahrbtnost pa spet pripravljate!"

"Rad vam povem! Tepsti vas dam, če mi nemudoma ne odgovorite!

Torej zadnjikrat —! Kdo je bil tisti tuje?"

Bastonadži me je podjetno gledal.

Melton je uvidel, da bo bolje za njega, če odgovarja.

"Moj sin je bil."

"Vaš sin —? Čudno —! Pa ste pravili Ayarom, da je bil vaš priatelj —!"

"Ali ni sin tudi priatelj —? Je treba tem divjakom vse vedeti?"

"Hm —! Seveda je čisto vaš zadeva, kako imenujete svojega sina —.

Ampak nenadoma je izginil. Kje je?"

Spet me je pozorno gledal.

"Nikar se ne delajte, kot bi ničesar ne vedeli! Saj vendar veste, da je umrl! Beduini so vam gotovo že sami povедali!"

"Kaj pa je vašemu sinu neneadoma prišlo na misel, da se je ustrelil?"

"Sit je bil življenja."

"Hm —! Zato torej je prišel za vami iz Amerike in v Tunis, da bi se ustrelil v puščavi —? Za vsako ceno je hotel, da bi oče poleg pri njegovi smrti? Zdi se mi, da vas je imel strašno rad —!"

"Le rogajte se! Kaj morem za to, da mu je prišla taka nemnost na misel —!"

"Pa kakor podoba kaže, se ne zmenite mnogo za njegovo žalostno smrt —. Ni vam videti, da bi bili potrati —."

"Kaj vam to mar! Se bom menda emeril tule pred vami?"

"Pa še zelo mi je mar! Zelo me zanima nesrečni dogodek!"

"Infati bisi vas rad vprašal po nekaterih podrobnostih. Čul sem, da se je ustrelil v vaši načinosti, ko sta šla oni večer na sprehot —."

"Da."

"S čim pa?"

"Neumno vprašanje! S samokresom seve."

"S čigavim?"

"S svojim, to se razume."

"Ne z vašim —?"

"Ne zbijajte bedastih šal! Tunizijski kol agasi nima amerikanskega samokresa."

"Kako pa se je mogel vaš sin ustreliti? Čul sem, da je bil ranjen na roki —. S katero roko pa je držal samokres?"

"Sila duhoviti ste in vsikdar vse veste —. Zato bodo pač tudi vedeli, da ima vsak človek dve roki. In tudi to bodo vedeli, da je bil ranjen na levici. Ustrelil se je z desno roko."

"A takto —! No, naj pa bo! Seveda ste podedovali vse, kar je imel pri sebi?"

Spet me je prežele gledal. Uganil bi bil rad, kam merim. Ponoviti sem moral vprašanje, da je odgovoril.

"Seveda! Razume se samo po sebi, da sem mrtvemu sinu odvzel, kar je imel pri sebi, oružje in vse drugo. Zakaj tudi ne bil smel?"

(Dalej prihodnji)

FRANK KLEMENČIČ
1051 ADDISON ROAD
Barvar in dekorator
HENderson 7757

"Neapelj videti in umreti"

"Vedi Napoli e poi muori!" (vidi Neapelj in potem umri), pravi s polno pravico italijanski pregovor. Nepozabljiva in prekrasna, amfiteatralna lega tega skoraj milijonskega velenesta z Vezuvom v ozadju, nad katerim se dviga gosti, dolgi oblak dima kot znak njegove stalne dejavnosti, ki ga v tem pogledu odlikuje kot edini evropski ognjenik, saj Etna se bolj redko oglaša. Vendar omenjeni pregovor, čeprav polnoma odgovarja razpoloženju vsakega obiskovalca, ni tako tragično zamišljen in je bolj sad južnjaške šegavosti: Mori je namreč mična vasica v bližini mesta . . .

Piemontski, s svojo rodbino, ki se je ravno te dni povečala z malo princeso. Nasproti krajevemu dvoru je razkošna dvorska cerkev, podobna rimskem Panteonu s polkrožno kolonado.

Toda največja znamenitost mesta je Nacionalni muzej, ki sodi med najbogatejša in največja zbiralniška klasične umetnosti na svetu. Tukaj so zbrane najpomembnejše izkopanine, predvsem iz Pompejey in Herkulana, potem z Puteolija, iz posestev Farneških in ter Careaelle. Posebno sijajna je ogromna zbirka kipov v marmoru in bronu, ki obsega skoraj vso nedosegljivo grško in rimske klasične umetnosti. Izredno obilna je tudi zbirka fresk in mozaikov, umetniško oblikovana zlatnina in srebrnina, male bronce iz vseh panog domačega življenja, antike, teatralka, poslikano steklo, kipci in redka zbirka grških vaz. Muzej ima tudi znano pinakoteko. Bogastvo tega največjega italijanskega muzeja odgovarja pač redkim izkopanim tega znamenitega kraja.

V mednarodnem znanstvenem svetu je znana zoološka postaja, ki proučuje raznolično življenje v Sredozemskem morju. V katedrali so relikvije sv. Januarija, zaščitnika mesta, ki je našel mučeniško smrt v gledališču v Puteoliju. Na Capodimentu so tudi katakombe, ki so arhitektonsko pomembnejše od rimskev. Zaradi svoje razsežnosti je Neapelj prva italijansko mesto, ki razpolaga s podzemno železnicijo, a vrhutev so vse okoliške višave zvezane z vzpenjačo. Mesto ima tudi posebno priljubljeno domačo obrt, v kateri se odlikujejo rokavice, nakit iz koral, lave, želzovine, školjki, zlatnina, srebrnina, posnetki starinskega brona.—Dr. O. A.

Srednjeveške in moderne znamenitosti

Neapelj je dosegel v zedinjeni domovini nov razmah kot druga pomorska luka Italije, ki ima redne zveze z vsem svetom. Življenje je močno razgibano in južnjaško živahno, tako da mesto, kar se prometa in obsežnosti tiče, nič ne zaostaja za Rimom in Milanom. Širom sveta so znane napolitanske narodne pesmi, toda od romantike, ki jo opisujejo starejši pisci, je ostalo le malo. Stare, legendarne luke Santa Lucia ni več. Tam je sedaj najmodernejši del mesta, s celo vrsto sijskih hotelov. Kakor povsod, tako je tudi tukaj napravljen fazični režim primeren red. Zaradi so podirati stare dele mesta in graditi številne monumentalne palače. Od modernih palač je treba omeniti v prvi vrsti grandiozno pošto, vso iz marmorja, niklja in stekla, ki ji ni podobne v vsej Evropi. Nova Stazione Marittima za prekomorski promet odlično ustreza svoji nalogi. Galleria Umberto I., po italijanski navadi pokrita promenada med širokimi velikimi palačami, je ogromna in je takoj za milanskim. Tudi glavno gledališče San Carlo sodi med največja v Evropi in po velikosti ne zaostaja do sti za Scalo.

Bolj kakor številne cerkve karakterizira mesto tri mogočne, srednjeveške trdnjave: nad mestom je ponosni St. Elmo, takoj pod njim bivši kartuzijanski samostan, sedaj muzej, ob morju sta drug blizu druga trdnjava Castel dell'Ovo in stara kraljevska palača Castel Nuovo. Poleg morja je tudi velikanska novejša kraljevska palača, v kateri stalno stanuje prestolonaslednik, princ

MALI OGLASI**Zelo lepa prilika**

Napravljajte lepo posetno na vogalu 222, ceste in Nicholas Ave. v Euclidu. V poslopju se nahaja gostilna z licenco, brivnica in biljardnica, dvoje stanovanj z 8 sobami. Se proda vse skupaj s polno opremo, ali pa se da v najem z dobro garancijo. Podjetja nosijo \$200 na teden, torej je zelo lepa prilika za podjetnega človeka. Sedanjem lastnik ne more vsega sam obravnavati, zato bi rad prodal. Oglasite se na 783 E. 222 St., Euclid, O. (x)

Lepa prilika

Napravljajte lepo posetno za družino, 6 sob spodaj, 5 zgorej, 3 garaže, lot 40x150. Na Addison Rd., med Bonna in St. Clair Ave. Cena znižana na \$5,000. Za podrobnosti vprašajte C. G. O'Bell, 1268 E. 71. St., tel. HE-8726. (233)

Pozor mesarij!

Proda se oprema za mesnico, ki je stala \$5,000. Prodajam vse skupaj za \$1,500. Hitro, hitro, če ne poklicem Juda.

Išče se izkušenega mesarja. A. Novak
KENmore 1980.
(Sept. 30, Oct. 3)

V BLAG SPOMIN

ČERTE OBLETNICE SMRTI NAŠE BLAGOPOKOJNE SOPROGE IN MATERE

Mary Šimenc
ki je Begu vdana za vedno preminila
4. oktobra, 1937.

Draga soproga in ljubljena mati. Ob tužni obletni klečimo na Tvojem prebjednjem grobu v milji prošnji k Vsemogučnemu: Daš naši soprog in ljubljeni materi mirni počitek do angleškega klica v vstajenju!

SOPROG in OTROCI.

Cleveland, O. 4. oktobra, 1941.

V BLAG SPOMIN
DVANAJSTE OBLETNICE SMRTI
NAŠE NEPOZABNE HČERKE IN
SESTRICE

ALICE ŠVIGEL
ki je zatisnila svoje milo oči
5. oktobra, 1929.

Ljuba hčerka in sestrica,
srečna si med angelci;
prosi, da enkrat združili
bomo se nad zvezdami.
Žaljajoči ostali:

OČE in MATI,
BRAT in SESTRA.
Cleveland, O. 5. oktobra, 1941.

Stanovanje iščeta

Novoporočenca iščeta stanovanje 3 ali 4 sobe. Kdor ima kaj pripravnega, naj pusti na slov v uradu tega lista. (233)

Mi popravimo fenderje, ogrodje in prebarvamo, da bo avto izgledal kot nov.

Superior Body & Paint Co.
6605 St. Clair Ave. EN 1633
FRANK CVELBAR, lastnik

A. MALNAR
CEMENT WORK
Endicott 4371
1001 East 74th Street

**NEW FURNACES FOR
COAL, GAS, OIL, HOT
WATER OR STEAM**

Resetting \$12.00
Cleaning \$4.00

EASY MONTHLY PAYMENTS

Mason Heating Co.
1193 ADDISON RD.
ENDICOTT 0487

**ZA DOBRO PLUMBING
IN GRETJE POKLICITE**

A. J. Budnick & CO.
PLUMBING & HEATING
7207 St. Clair Ave.
Tel. HENDerson 3289
10008 Burton Ave.
Residence: Ivanhoe 1146

**Odprtija novega
MODERNEGA KEGLJIŠČA****12 ALLEYS****E. 140th Center Recreation**

VOGAL KELSO AVE. IN E. 140th ST.

v pondeljek 6. oktobra ob 7:30 uri zvečer

po časinem gostu kandidatu za župana
FRANK LAUSCHETU

Prvenstvena tekma med najboljšima kegljačima mesta Cleveland
CHARLES LAUSCHE IN WALTER WARD

Za posetnike prosta darila

Izborna restavracija, fino pivo in mehke pijače

Na ogled kegljišča in odprtijo vljudno vabi

ANNA RAMISHER
lastnica

DEDICATED TO THE YOUNG
AMERICAN SLOVENES

THE AMERICAN HOME

DEADLINE FOR ALL COPY
WEDNESDAY NIGHT

At A Glance . . .

CONGRATULATIONS to FRANK J. LAUSCHE on his successful campaign in the primaries . . . now on to victory!

PRIMOZ MODIC, 5908 Bonita Ave., received the sad news of his father's death; he was 90 years old! . . . **Mrs. MARY PANCHUR**, 829 E. 143 St., learned that her brother-in-law, Josip Zupan, had died in Slovenia on June 30th . . . Members of St. Anthony of Padua Lodge will make a pilgrimage tomorrow to the shrine at Frank, O. . . you can obtain details from Mrs. **JENNIE YELITZ**, 1267 E. 169 St., Kenosha 3820-J . . . Mrs. **THESSA SRIBAR**, 67 year old mother of **JOSIP SRIBAR**, 1031 E. 71 St., died in Slovenia recently.

Two visitors in Cleveland this week were Mrs. MARY MLAKAR and Mrs. MARY MEDVED both of Chisholm, Minn. . . Tomorrow will be exactly 40 years since Msgr. B. J. Ponikvar, pastor of St. Vitus, stepped on American soil . . . that was in 1901 in New York!

JOHN HAY: With the first issue of John Hay Ledger out, we find that ANNE HOCEVAR is the assistant sports editor of the school paper . . . she also conducts the column "Femme Corner" which is devoted to girls in sports.

EAST TECH: Winners at Ohio State Junior Fair, August 29th, were EDWARD MATJASIC and JOHN PETRICK in the poster exhibit . . . VIC INTIHAR, half-back, delivered a 55-yard punt to set the South High eleven back on its heels.

EAST HIGH: Honor roll students: FLORIDA FAJFAR, DANIELA POKNIKAR, and ANN ZAJC . . . Members of the nominating committee for the school officers included JOSEPH ZUPANCIK, JOHN CEBULY, FRANCES MCCILNIKAR, and MARY BONCA.

JEAN SAMICH is in charge of the second period honor study hall . . . so is LILLIAN STAMPFEL . . . FLORIDA FAJFAR spoke on the Atheneum Society at an assembly held for the 10th's . . . former students TOMMY OBLAK June '40 and WILLIE OBLAK ex-June '42 are now playing with Bob Allen's orchestra in New York . . . Tommy was drum major for two years and both boys directed and played in the East High dance orchestra, "Bombbers Blue" . . . Willie plays the trumpet and Tommy the trombone.

LATIN: Last year's editor of the Latin and Purple and Gold, ANNUAL JEROME TURK, received a four-year scholarship to the School of Journalism at Kent State University . . . he was a four-year honor student at Latin, winner of the Paladin award, and a member of the French club . . . ANTHONY ADAMICK is a news reporter for the school paper.

Licenses applied for: TONY BREZOVAR, 44, 1384 E. 53 St., and LOUISE ANZELCO, 30, 5393 St. Clair Ave., ALBERT HLAVACEK, 21, 1082 E. 72 St., and ELEANORE MEDVES, 20, 1270 E. 167 St., CYRIL TRAVEN, 24, 11223 Revere Ave., and MARY KOBAL, 23, 815 London Rd., FRANK ZIEBERT, 32, 949 W. 146 St., and KATHERINE BILICIC, 30, 979 E. 67 St.

The Altar Society of St. Christine's parish will have a Grape Festival tomorrow in St. Christine's Hall, 885 Bliss Rd. Vadan's Orchestra will play for the dancers. Gifts to guests will include five, three, and two dollars in cash.

O

It Happens Once In
A Lifetime

"It happens once in a lifetime" These are the words of a popular radio sportscaster, and these will be the words of each and every person attending the Annual Fall Dance sponsored by Christ the King Society of the KSKJ on Saturday, Oct. 4, at the Slovenian Auditorium at E. 65th St. and St. Clair Ave.

Yes, everyone will be saying that it happens once in a lifetime when such an enjoyable time is had dancing to the soothing music of Lou Trebar and his orchestra. Trebar, just as popular as ever, has lost none of his ability to liven up the dancing spirits of all the good paying patrons.

Refreshments and good food will be dispensed by the best in the business and there won't be a reason in the world why you won't be able to dine, wine and dance yourself to your heart's content.

Admission will be only 35 cents. A price that is getting to be a prevailing standard in local dance spots. Dancing will begin at 8:30 and continue on to 1 o'clock in the morning.

"It happens once in a Lifetime!"

O

SOLDIER NEWS

Ft. Benning, Ga.
You may have heard the song "We have to get up at five o'clock in the morning for \$21.00 a day, once a month." Well, yesterday we got up at four o'clock for our base was moved to DeRitter, La., which is a hundred fifty miles south of our former base, Arcadia. During the ride, our dinner was being prepared in the kitchen truck which was doing thirty-five miles an hour and we ate at the usual army time at twelve.

We arrived at the airfield in the afternoon and by the time we became settled we welcomed the opportunity to go to bed. We went to sleep with confidence in our ability to pitch tents. All was well until 3:30 in the morning when something slapped me in the face and woke me. My first impression was that one of Louisiana's wild pigs or snakes was responsible but on closer inspection, to my despair, I realized the tent was collapsing. My not so polite yell soon awakened my two buddies who came to my rescue. We went out doors amid the tropical rain which is comparable with the inten-

ST. VITUS HOLY NAME
Weekly Review

Local Statistics

DEATHS:
Philip Gozian, 53, 1582 E. 33 St.
Anton Kocjan, 24, 3576 E. 82 St.
Mary Nose, 64, 3705 E. 77 St.
Joseph Rossman, 1127 E. 71 St.
Mrs. Sauer, 59, Mount Royal Sanatorium, Mt. Royal O.

Ann Sulen, 58, 14042 Park Heights Ave., Pauline Tomsic, 13, 21202 Arbor Ave., Euclid, O.

Matthew Znidarsic (6 days) 1146 E. 72 St.

CONVALESCENT:

Mrs. Margaret Yartz, 7009 Hecker Ave. (Mt. Sinai)

BIRTHS:

Mrs. Stephen Bernardic, girl

Mrs. Joe Blatnik, 1115 E. 61 St., boy

Mrs. Joseph Brovat, girl

Mrs. John Cebulski, girl

Mrs. Joseph Mihalek, girl

Mrs. Edward Novak, boy

Mrs. William Peejak, girl

Mrs. Anthony Skur, (Jancar) 18223 La Salle Rd., boy

Mrs. John Stach, girl

Mrs. Turk (Leopold, Madison, O.) 1929 E. 31 St., Lorain, O., boy

Mrs. John Tramte, (Molly Fortuna) 1997 E. 64 St., boy

0

NEWBURG NEWS

Hello boys and girls! Do not forget your date tonight. That's the wiener roast at Zorec and Sirs farms on Summit Ave! This roast is sponsored by the Lausche for Mayor Women's Club.

Zabukovc's Orchestra will play for you dancers and all that is asked of you is that you come by 8:30 p.m. and donate 25 cents. Take Turney Rd. to Dunham Rd. turn left and the first street on your left is Summit Rd.

APOLONIA KIC

MOVIES

On Sunday, October 5, 1941, the Young Ladies Sodality of St. Lawrence parish is sponsoring a movie in the St. Lawrence Church Auditorium. The movie is "Danger Flight," starring "Tailspin Tommy." A newsreel, sport, travolope and cartoon will also be shown.

There will be two showings of this interesting movie, at 2 p.m. and at 8 p.m. Everyone is welcome to attend. Admission is only 25 cents.

0

THE CHORAL CLUB

The Junior Choral Club of the Slovenian Workmen's Home on Waterloo Road has its regular rehearsals every Thursday at 5 p.m.

All those interested are urged to attend. There will also be registration of new members at that time.

THANKS!

The Frances Susek Cadets, SWUCA No. 10, wish to express their sincere thanks and appreciation to all who attended their Straw Hat Jamboree on Sept. 27, and helped to make it a success.

An expression of thanks also goes to the ladies of our senior group for helping with the refreshments, and to the St. Vitus Cadets, and be prepared for a big evening.

FRANCES SUSEK

A ST. VITUS CADET

WOOD MEN ANNIVERSARY DANCE

You are all invited to attend the dance sponsored by the St. Vitus Cadets, SWUCA No. 25, on Saturday, Oct. 11, at the Twilight Ballroom, located at 6025 St. Clair Ave.

Dancing begins at 8 p.m. to the delightful music furnished by Johnny Pecon and his boys, playing all your favorite fox trots, polkas and waltzes, plus the ever-popular jitterbug and boogie woogie tunes.

Refreshments will be served throughout the evening. There will be delicious roast beef sandwiches. Come on everybody, all you cadets of other teams, come and enjoy the fifth "Wooden Anniversary Dance" with the St. Vitus Cadets, and be prepared for a big evening.

A ST. VITUS CADET

THE CAST

This spectacular event is to be sponsored by Glasbena Matica under the direction of Mr. Anton Subel, at the SNH auditorium Sunday, Oct. 5 at 7:30 p.m. with the following cast of leading parts:

Zupan ..... Frank Plut

Ottckar ..... Louis Grdin

Mirabella ..... Emily Mahne

Chira ..... June Babitt

Sandor Barinkay ..... Louis Bele

Carnero ..... Anton Epich

Arsena ..... Antoinette Simic

Saffi ..... Carolyn Budan

Homonay ..... Rudolph Widmar

All seats are reserved for this opera.

Tickets can be purchased through the members of the Matica and at Makovec's in the Slovenian National Home on St. Clair.

BOHAR'S BEAUTY & BARBERS

6023 St. Clair Ave.

For Appoint. Call EN 4545 E. 108 St.

FEELING BLUE?

Even the sky is blue at times. Blue with a blueness untold. But when the sky is blue it is miles of smiles in grand review.

So let us smile when we feel

the war over the soldiers return home.

Zupan comes first and relates his heroic experiences. He praises Barinkay because he saved Zupan's life.

For his heroic deeds Barinkay is given the title of the real Baron and Homonay gives back the treasure, because the government declared that he deserved it for his brave deeds.

Saffi and Barinkay promise true love to each other forever. Arsena and Ottokar announce their marriage. Full contentment reigns as the curtain drops on the final act.

JOHN J. CERA

5319 BONNA AVE.

UPHOLSTERING - REPAIRING - CLEANING

Call Henderson

Beros Studio

For Fine Photography

6116 St. Clair Ave.

NEW AND MODERN

EN 0670 for an Appointment

CERTIFIED TYPEWRITER SERVICE

1127 E. 66th St.

TYPEWRITERS and ADDING MACHINES SOLD, RENTED and REPAIRED

RIBBONS and CARBON PAPER

J. MERHAR

Call Henderson 9009

Gornik

6217 ST. CLAIR AVE.

DRESS SUIT RENTAL

Henderson 2365

Don't Delay - Prices are going up

Select your 1941-42 FUR or CLOTH COAT on Wholesale

CALL now, direct from Cleveland's best coat factories

at prices much below retail.

FUR COATS FROM \$69.00

CLOTH COATS FROM \$14.50

BENNO B. LEUSTIG 1034 ADDISON RD.

ENDICOTT 5506 or ENDICOTT 5506

Annual Fall Dance

Saturday, October 4th, 1941

at SLOVENE AUDITORIUM

65th St. and St. Clair Ave.

Sponsored by

Christ the King Society, 226 KSKJ

Admission 35 cents

Dancing 8:30 p.m. to 1:00 a.m.

Mr. and Mrs. Anton Basca, 1016 E. 61 St., celebrated the 40th anniversary of their wedding on Sept. 27th. Our best wishes for many more years of a happy marital life!

Comic Opera "Gypsy Baron" to Open
Glasbena Matica's Current Season

At 7:30 tomorrow night the curtain in the Slovenian Auditorium will rise to open the 1941-42 season of Glasbena Matica. Under the direction of Mr. Anton Subel, the chorus will present "Gypsy Baron" the famous comic opera of Johann Strauss.

The entire work has been translated into Slovenian by Mr. Subel and promises to be one of the most inspiring stage presentations yet produced in this neighborhood. There will be a ballet specially imported for the opera and there will be orchestral as well as piano accompaniment.

Plot of Story

The story takes place in a village in Hungary